

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knažlova ulica št. 5, prilije. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knažlova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Priprave za sestanek Narodne skupščine

Poziv skupščinskimi odborom, da pospešijo svoje delo. — Finančni odbor se sestane sredi septembra. — Maksimović in Pašić se sestane v Dubrovniku

Beograd, 2. septembra. Predsednik Narodne skupščine Marko Tričković je poslal predsednikom skupščinskih odborov pismo, v katerem presoja splošno politično situacijo in gospodarsko finančno krizo ter poziva odbore, da se požejo z ureditvijo gradiva za sejo Narodne skupščine. Nadalje opozarja predsednik Narodne skupščine odbore, da zavisi od njih ali bo skupščina sklicana 1. oktobra.

Beograd, 2. septembra. Predsednik Narodne skupščine Tričković je deli čas konferiral s predsednikom finančnega odbora Radonićem v predsedništvu skupščine. Na tej konferenci je Radonić

obrazil razloge, radi katerih finančni odbor ne deluje. Obenem je zaprosil naj vlada podvzame korake, da se ti razlogi odstranijo. Finančni odbor bi moral začeti s svojim delom še pred 15. septembrom, da dokonča vrlo važne posle, ki so mu predloženi.

Sarajevo, 2. septembra. Minister notranjih del Božo Maksimović je prispel v Sarajevo v spremstvu svoje soproge. Nato je Maksimović nadaljeval pot v Dubrovnik. Politični krogi so mnenja, da je odpotoval Boža Maksimović v Dubrovnik, kjer pričakuje Nikolo Pašića, ki prispe v kratkem iz Monte Carla v Cavtat.

Radičevci v velikih skrbah

Neuspeh korupcijske obtožbe dr. Nikića. — Sestanek radičevskih ministrov v Zagrebu. — Priprave za spremembo režima pred sestankom Narodne skupščine.

— Beograd, 2. septembra. Interpelacija, ki so jo vložili poslanci HSS proti ministru za šume in rudnike dr. Nikiću, ni vzbudila iste pozornosti, ki so jo pričakovali Radičevi ministri in Stepan Radić v Zagrebu. Značilno je, da ni našla interpellacije skoraj nobenega odmeva v radikal, stranki, dočim so samo Davidovičevi demokrati in še to le poedin poslanci izrazili zadovoljstvo, češ da podpirajo vsako akcijo, ki je naperjena proti korupciji. Casopisje objavlja besedilo interpellacije ter prinaša prve komentarje obtoženega ministra dr. Nikića. Radikalni smatrajo, da bo tudi ta interpellacija doživela usodo ostalih interpellacij ter poromala v natrpane dosjeje anketnega odbora.

Vsekakor je že danes razvidno, da interpellacija ni imela in po vsej priliki tudi ne bo imela tistega političnega učinka, ki so ga pričakovali poslanci Radičeve stranke, ko so jo vložili. O kakšni demisiji, odstopu ali celo odslužitvi dr. Nikića sploh ni govora. Vse je ostalo pri starem in zanimanje današnjega dopoldneva je bilo obrnjeno proti Zagrebu, kjer se je vršila seja Radičevih ministrov dr. Šibenika, dr. Kraljača, Pučija, Pavla Radića in državnih podtajnikov dr. Pernarja in ing. Košutića s predsednikom HSS Stepanom Radićem. Po v Beogradu znanih dispozicijah je bila konferenca sklicana radi odhoda Stepana Radića v Zenovo. Vodja hrvatske seljaške stranke se zaveda, da je omajal s svojimi nastopi v zadnjih tednih in zlasti s svojim senzacionalnim ultimatom prošle nedelje sedanjo koalicio v toliko, da so spremembe na vidiku že pred sestankom Narodne skupščine in da je radikalna stranka odločena stopiti pred jesensko zasedanje Narodne skupščine, na katerem se bo razpravljalo o državnem proračunu za leto 1927-28. s trdnice koalicio, kakor je sedanja. Veliko vprašanje je, ali se bo radikalna stranka zadovoljila z dosedanjimi, od trenutka do trenutka skrupulanimi kombinacijami in pač in ali ne bo zahtevala, da se razširi

koalicio z novimi skupinami, ki bodo vlado utrdile napram nadaljnim Radičevim spletakom.

Politični krogi so opazili, da je Pavle Radić pred sinočnim odhodom v Zagreb polskaj posl. Mihajlovića ter z njim ostal v dolgem razgovoru. Posl. Mihajlović je znan pristaša Pašičeve orijentacije in ni izključeno, da se je hotel to pot Pavle Radić avtentično informirati o namenih Pašičeve skupine. Ni dvoma, da so kombinacije, ki izhajajo iz poedinih kril narodno - radikalne stranke in ki napovedujejo vse mogoče kombinacije za bližnje tedne, v dobri meri vilo sprete taktične poteze, kojih namen je uplasiiti Stepana Radića pred odločilnimi koraki v sedanjem trenutku, ki bi bil za krizo vlade neugoden. Zdi se, da polaga vlada precejšnjo važnost na to, da ima jugoslovenska delegacija na zasedanju Društva narodov v Ženevi stabilno ozadje, ker ni dvoma, da bi eventualna vladna kriza okrnula avtoriteto zunanjega ministra dr. Ninčića in ostale naše delegacije v Društvo narodov.

Politični krogi vidijo tudi v podaljšanju odsotnosti Nj. Vel. kralja iz Beograda, da je zaenkrat vsaka kriza izključena in da gre sedaj le za priprave dogodkov, do katerih pride na vsak način še pred oktoberskim sestankom Narodne skupščine. Opaženo je bilo končno tudi to, da so radikalni prvaki s taktičnimi potezami napram demokratski stranki precej ublažili svojedobno kampanjo davidovičevcev proti korupciji in da se vrše seje anketnega odbora takorekó brez vsakega razburjenja in brez novih obtožb. Povsem verjetno je, da bo radikalna stranka končno vendarle izvedla spremembo v dosedanjih koalicijskih z enim mahom rešila dve vprašanji: vprašanje protikorupcijske debata v Narodni skupščini, koje osti so v prvi vrsti naperjene proti radikalni stranki, in pa vprašanje Radičeve poslušnosti za časa velikih debat o novem državnem proračunu koncem jeseni.

Znatno povišanje poštinih pristojbin?

Po beogradskih vesteh namera va vlada zvišati vse poštne pristojbine za 50—100%. — Ogorčenje v gospodarskih krogih. — Čuden način reševa nja gospodarske krize

— Beograd, 2. septembra. Kakor se zatrjuje, se pripravljiva v poštinem ministru novo povišanje poštinih pristojbin. Povišanje bo znalo po tem načrtu za pisemske pošiljke 100%, za druge poštne pošiljke pa 50 do 80%. Vse dosedanje poštne vrednotice se bodo v državni fiskalni pretiskale na novo vrecnost in se že vrše tozadevne priprave. Čim se povrne poštini minister dr. Superina s svojega potovanja, bo ministrski svet definitivno sklepal o tem povišanju.

Vest je v vseh gospodarskih krogih izzvala največje ogorčenje, ker ni nikjer videti pravega razloga za to povišanje. Med tem ko se na vseh straneh govori o štedenju in znižanju bremen, pripravljiva uprava na ta način novo zvišanje indirektnih dajatev, ki bodo predvsem zadele gospodarske, zlasti trgovske kroge v času najhujše gospodarske krize. V vseh drugih državah skušajo kolikor mogoče znižati poštne pristojbine in zmanjšati bremena, da po vseh močeh olajšajo gospodarsko krizo, pri nas pa dela vlada baš nasprotno! Povišanje poštinih pristojbin znači pač največje ironiziranje raznih gospodarskih anket, ki jih je sklicevala vlada baš te dni in na katerih naj bi

se razpravljalo o korakih za zboljšanje gospodarskega položaja v državi.

Zato v beogradski javnosti ne morejo verjeti, da bi se vlada res bavila z načrtom tako znatnega povišanja poštinih pristojbin. Uverjen so, da bo poštini minister opustil svojo usodno namero, ako jo res ima, in zahtevajo celo, naj nekatere poštne pristojbe, zlasti telefonske zniža.

Napisi na ploščah prevlečeni s radiotintkuro, morejo se citati tudi ponoči. En primer:

Diktatura v Španiji se krha

Konflikti med kraljem, Primo de Rivero in oficirji. — Sprememba v prestolonasledstvu. — Kralj zahteva sklicanje parlamenta.

London, 2. septembra. V poročilu iz San Sebastiana opisuje „Evening News“ poslednje dogodke na Španskem. Prošli petek je vojni minister marki Tetuanski predložil kralju dekret, ki predlaga napredovanje oficirjev v artiljerijski stroki ne po službenih letih, nego na podlagi službene ocene. Kralj je v prvem hipu odklonil podpis, pozneje pa ga je na pritisk Primo de Rivero in ostalih članov vlade vendarle podpisal.

Zato so oficirji artiljerijske stroke v nedeljo nastopili odkrito proti vladi in poslali protestno pismo tudi direktno na kralja, ki je nato z osebno intervencijo incident poravnal. Radi nezadovoljstva, ki je kljub temu zavladalo med artiljerijskimi in konjeničskimi oficirji, je vojni minister marki Tetuanski podal ostavko. Za novega vojnega ministra bo imenovan general Sarre, bivši poveljnik španskih čet v Maroku. Pri tej priliki je prišlo do ponovnega spora med generalom Primo de Rivero in kraljem. Primo de Rivero je zato ponudil svojo ostavko, ki pa je kralj ni sprejel. Smatra se, da je bil korak Primo de Rivero samo spretna politična gesta. Sedaj so odnosi med kraljem in Primo de Rivero izravnan. General Primo de Rivero je prekal svoj sklep, da odstrani iz kadra vse oficirje, ki so protestirali v

imenu svojih tovarišev proti znanemu vladnemu dekretu. Kralj je priporočil generalu Primo de Rivero naj najde koncilijantno rešitev afere, ki jo je prav za prav zakrivil bivši vojni minister. Kralj je obljubil deputaciji artiljerijskih oficirjev, da bo vprašanje urejeno na kompromisen način.

Kljub temu pa politični položaj na Španskem se ni povsem razčiščen, ker se govori o predstojećem sklicanju parlamenta. Na izrednem zasedanju parlamenta bodo razpravljali o prestolonasledniku, ker je najstarejši kraljev sin, princ Asturski, težko obolel. Kralj želi, da se to vprašanje uredi pred parlamentom, čemur pa se Primo de Rivero upira, ker se boji, da bi se parlamenta ne mogel več iznebiti, ako ga enkrat skliče.

Pariz, 2. septembra. Potniki, ki prihajajo iz Madrida, pripovedujejo, da so železniške proge na Španskem zasedene po vojaštvu in da varujejo železniške postaje oborožene meščanske garde.

London, 2. septembra. Reuter javlja, da je general Primo de Rivero radi poslednjih dogodkov na Španskem podal demisijo, ki pa jo je kralj odklonil.

Pariz, 2. septembra. Pariški dopisnik „Chicago Tribune“ javlja, da se vrše volitve na Španskem radi vprašanja nasledstva oktobra meseca.

Amerika pristaja na črtanje vojnih dolgov?

Po ameriških vesteh popušča vlada v svoji dosednji intransigenci in razmotriva o možnosti ureditve vojnih dolgov na novi podlagi. — Finančni minister Mellon v Parizu.

— Pariz, 2. septembra. Glasom vesti ki so dosepele iz Washingtona v Ženevo, je neka avtoritativna osebnost v Beli hiši prvič oficijelno namignila, da bi bila ameriška vlada pripravljena, v dobrohotnem smislu revidirati vprašanje vojnih dolgov, ako bi prišla primerna inicijativa s kake druge strani. V Washingtonu pa se je pri tej priliki naglasilo, da bi popolni izbris vseh vojnih dolgov preko komisije za regulacijo dolgov ne bil mogoč brez posebnega mandata, ki bi ga moral poveriti vladi ameriški narod, ki je dal ob izbruhu vojne materialna sredstva na razpolago. Vsekakor pa prevladuje v ameriških krogih prepričanje, da bo prišlo prej ali slej do nove regulacije vojnih dolgov povsem novi podlagi.

Z zadevo se bavijo tudi „New York Times“, ki v uvodnem članku razpravljajo o nedavnem predlogu državnega tajnika Bakera glede popolnega brisanja vojnih dolgov. List naglašja, da bo prišlo v zadevi vojnih dolgov še le takrat do pametne politike, ko bo ameriška javnost uvidela, da iztirjevanje ogromnih obresti vseh vojnih dolgov s strani prezadolženih evropskih držav nikakor ni v interesu Amerike. To prepriča-

nje pa bo prodrlo mnogo prej, kakor pa se splošno pričakuje. V ameriških gospodarskih krogih je vedno bolj opaziti stremljenje po likvidaciji tega vprašanja in prej ali slej je pričakovati popolni preokret, ki bo rešitev vprašanja likvidacije vojnih dolgov izredno pospešil.

— Pariz, 2. septembra. Ameriški finančni minister Mellon, ki je včeraj prispel v Pariz, je tekom dneva konferiral s francoskim ministrom zunanjih poslov Briandom. Zvečer se je sestel s Poincaréjem. Današnji listi trde, da je na teh sestankih bilo govora o reviziji dogovorov glede medzaveznih vojnih dolgov. „Temps“ ne izključuje možnosti, da bo Amerika upoštevala upravičeno zahtevo Francije in da bo morda šla celo dalje ter sprejela predlog bivšega vojnega ministra Bakera, ki odkrito zagovarja črtanje vojnih dolgov.

„Agencia Radio“ objavlja poročilo iz Washingtona, da je visoki funkcionar zunanjega ministrstva izjavil, da bo ameriška vlada prostovoljno revidirala obstoječe pogodbe glede vojnih dolgov. To je prvi službeni glas od strani Amerike, ki pristaja v revidiranje tega važnega vprašanja.

mu, pa ti zabijajo dušo, prebodejo oni srce in zrahlijojo mozeg in kosti, njihova dela so bombeč ogenj velike ofenzive novega življenja, novega človeka. Pa tudi za tiste, ki se absolutno ne morejo — ali če se prav ne motim — nočejo sprijazniti z Mladino, bo lepega v izobilju, kdor pa se interesira za tehnike in način, bo našel prav vse, kar ga interesira v tej ali drugi stroki. — Olja, akvareli, pasteli, vseh vrst grafična dela, kot ujedokvine, suha igla, monotipije, lesorezi, silhuetni rezi, plastike v vsem možnem materialu, mala plastika in plakete, arhitektonski načrti in modeli najmodernejših struj, ki jih zastopa četvorica najmlajših arhitektov — vrste se v pisanem kaledoskopu pred vami. Za gledalca, občudovalca ali pa zakrknjenega godrnjača težka izbira, še težja za zbiratelja in kupca. Sto kritikov, pa magari samih vnebohvalisačev vam naloži takle ubog umetnik na tehtnico za enega kupca. Kajti tam zunaj pojejo Rusi o tisti izgubljeni Volgi in tisti irnih očeh, z daljave pritiskajo na srce in pete zvoki Jazz-band, hihot lepih pasaržir s Tobogana, vabijo Dolničar, Bouvier in Bon in Fürst in kdo zna še vse ... in razniči ...

Spectator.

POLJSKO URADNIŠTVO

— Varšava, 2. septembra. Ministrski predsednik Bartel je sprejel delegacijo železniškega uradništva, ki mu je predložila spomenico, v kateri zahteva povišanje plač. Ministrski predsednik Bartel je opozoril delegacijo, da je povišanje činovniških plač zaenkrat povsem izključeno, ker bi tako povišanje onemogočilo ravnanje v državnem proračunu.

V mistični, romantični Bretanji se odigrava nadvse napeti roman

Skrivnost „Črne žene“

...Na samotni, blizu obale leži hiša, v kateri že dolga leta nihče ne prebiva. Narod skrivnostno namigava, da je hiša zakleto, tajinstveno sepečejo vahi, da v hiši straši „gospa v črni“. Kdo je ta črna žena? Kakšen greh leži na njej, da ne more najti pokoja? In kdo so tajinstvene sence, ki se ponoči plazijo koli hiše? Na vsa ta vprašanja boste dobili odgovor, če boste čitali senzacionalni ljubavni in avanturistični roman

Skrivnost „Črne žene“

ki prične izhajati v nedeljski številki „Slovenskega Naroda“.

Otežkočena potovanja iz Italije v Jugoslavijo

— Gorica, 2. septembra. Goriški prefekt je izdal za izdajanje potnih listov vsem podrejenim organom sledeča navodila:

Dijakom, ki nameravajo letos prikriti študiranje v Jugoslaviji, je vsaka izdaja potnih listov strogo zabranjena (!). Onim, ki sa že študirali v Jugoslaviji in hočejo tam študij nadaljevati, se potni listi lahko izdajo, če predložijo overenje, izdano od zaveda, kjer študirajo, potrjeno po pristojnem italijanskem konzulatu. Trgovci z lesom, manu-fakturnim blagom in mešanim blagom morajo predložiti fakturo, naročila in druge dokumente, potrjene od italijanskega konzulata, s katerimi lahko dokažejo, da je potovanje v Jugoslavijo res neobhodno potrebno. Potni listi se smejo izdati trgovcem v bodoče samo v res nujnih slučajih. Enako je potrebna tehtna utemeljitev za poset Pokrajinske razstave v Ljubljani v jesen, z dokumenti, sicer se potni list ne sme nikomur izdati! Za inozemsko kopališča in letovišča se ne sme izdati v bodoče noben potni list. V družinskih zadevah se smejo v bodoče izdati potni listi le v važnih in nujnih slučajih, kjer je potovanje v inozemstvo neobhodno potrebno. Interesenti morajo za potni list prositi pri pristojni občini in le v izredno nujnih zadevah se smejo obrniti direktno na policijski komisariat.

ZVEZA TRGOVSKIH KORPORACIJ

— Beograd, 2. septembra. V Osijeku se vrši 26. in 27. septembra II. kongres predstavnikov trgovskih korporacij in cele države. Na tem kongresu bo sprejet končni sklep o ustanovitvi Saveza trgovskih korporacij s sedežem in glavnim tajnikom v Beogradu. Priprave in zbiranje gradiva za ta kongres so v polnem teku.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Bukova in hrastova drva, mešana, cepanice, do 10% okroglice, nakl. postaja, 14 vagonov, denar 16, blago 16, zaključek 16. Devize: 2% 1/2 dr. renta za vojno škodo 297.50, 7% invest. pos. iz leta 1921 75, Celjska posojilnica 193, Ljubljanska kreditna banka 170—170, Merkantilna banka 90, Prva hrvatska štedionica 865—868, Kreditni zavod 165—175, Slavenska banka 49, Strojne tovarne in livarne 112—115, Zdravne papirnice 108, Stavbena družba d. d. Ljubljana 55—65, Sešir d. d. 103, 4 1/2% kom. zad. drž. bke. 20—22.

INOZEMSKE BORZE.

Devize: Amsterdam 22.75—22.85, Wien 799.75—803.75, Berlin 13.4975—13.5375, Italija 203.44—204.64, London 274.95—276.13, Newyork ček 56.468—56.768, Paris 171.94—173.94, Praga 167.65—168.65, Curih 10.94—10.98.

Efekt: 7 odst. invest. posoj. 1921 75 1/2, —76; 2 1/2% drž. rente za ratnu štetu 299—299.50; Ljubljanska kreditna 165; Hrvatska eskomptna banka 100—101; Kreditna banka, Zagreb 101—102; Hipotekarna banka 56—58; Jugobanka 91 1/2—93; Praštedionica 863—870; Slavenska banka 50—51; Eksploatacija 10—12; Drava d. d. Osijek 250; Sečera, Osijek, 368; Isis d. d. 51—55; Slavonija 34—35; Trboveljska 380; Union, paromlin 320—360; Vevče 108;

INOZEMSKE BORZE.

— Curih: Beograd 9.1275, Pariz 15.72, London 25.145, Newyork 517.845, Mila 18.85, Praga 15.35, Duma 73.15.

To in ono

Strašna smrt v medvedjih krempljih

Prebivalce vasi Kvasa in Biline v Podkarpatski Rusiji vznemirja že dalj časa medved, ki se skriva v bližnjem gozdu in napada črede na paši v planinah. Raztrgal in požrl je že več ovac. Medved se skriva v pragozdu med vasi Kvasa in Kašovsko Poljano. Od tod napada živino in sicer običajno ob temnih deževnih nočeh, ko ga lovci v gostem pragozdu ne morejo izslediti. Zato so morali kmetje letos zelo zgodaj odgnati živino s planin v dolino. Pretekli teden so odšli pastirji v planine in ko so prignali živino domov, je najstarejši pastir opazil, da manjka ena telica. Poklical je svojega tovariša in odšla sta proti pragozdu, da bi našla izgubljeno telico.

Pastir je iskal ob gozdu, njegov tovariš pa kakih 100 metrov v gozdu. Naenkrat je začel pastir obupne klice na pomoč. Skočil je v gozd in zagledal grozen prizor. Pred njegovim tovarišem je stal na zadnjih nogah velik črn medved in se pripravljal, da plane na svojo žrtev. Ker tovariš ni imel orožja, je splezal hitro na bližnje drevo. Medved se je pčividno ustrašil dveh nasprotnikov in zato jo je odkuril v gozd. Pastir je hitel na vso moč v bližnjo drvarsko koč, ki je bila k nesreči oddaljena 6 kilometrov. Tu je alarmiral pet drvarjev, ki so se za silo oborožili, vzeli, seboj lovske pse in hoteli nesrečnemu na pomoč. Pastirjev tovariš je ostal namreč na drevesu. Našli so ga v groznem stanju. Siromak je ležal ves okrvavljen pod drevesom. Spretni del obraza mu je medved odgriznil, ostal je samo zadnji del lobanje. Na prsih so se mu poznali globoki sledovi medvedjih tac. Na desni roki je imel globoko rano, desna noga je bila v kolenu popolnoma razmesarjena, leva pa nad stopalom odgriznjena. Nesrečnež je bil še živ, toda že med prenosom v dolino je umrl. Tragični dogodek je vzbudil med prebivalstvom splošno sočutje.

Posmrtno sence

Samomor radi baronese Večere.

Listi so v zadnjem tednu zabeležili par primerov, izvršenih in poskušanih samomorov ekscentričnih deklet, ki niso mogle preboleti smrti svojega oboževanca Rudolfa Valentina in se jim je zdelo, da je z njegovim odhodom v večnost izgubilo življenje ves čar in vso vrednost. Zdrav človek že težko pojmi, kako se more mlado dekle zaljubiti v fanta, ki ga pozna samo po slikah, samo s filmov; da si radi njega, katerim ni nikdar govorila, ga nikdar videla živega, vzame celo življenje, pa je že docela nepojmljiv. Lahko si razlagamo tak tragičen pojav le kot zablodo obupane ženske duše.

Se bolj nepojmljiv pa je dogodek, katerem se dni obirno razpravljajo dunajski listi. Ewald Laumann, uslužbenec nekega poštne urada na Dunaju, je bil marljiv, skromen in vesten mladenič, star 20 let. Bil je sicer malo sentimentalen in romantičen, a radi njegove skromnosti in iskrenosti so ga imeli vsi radi, ki so ga poznali. Bogve

kaj ga je dovedlo do tega, da se je začel intenzivno zanimati za zgodovino zadnjih Habsburžanov. Zbral si je celo biblioteko starih in novih monarhističnih in dinastičnih knjig in jih prebiral noč in dan. Posebno se je zatopil v še vedno s tajinstveno kopreno odeto mayerlinško tragedijo, kjer sta l. 1889. našla skupno smrt cesarjevič Rudolf in njegova ljubica, lepa baronesa Večera. Romantični Laumann se je v baronesi — smrtno zaljublil. Ponovno je odšel v Mayerling pri Badnu, kjer stoji sedaj na mestu nekdanjega gradca, v katerem se je zgodila tragedija, mala spominska cerkva. Od tam je navadno poromal še v bližnji Heiligenkreuz in poiskal na tamkajšnjem malem in mirnem pokopališču skriti grob nesrečne baronese.

Pretekli teden so na Dunaju predvajali zopet enega izmed številnih filmov, ki se bavijo s skrivnostno tragedijo cesarjeviča Rudolfa. Laumann si je film seveda ogledal, kakor tudi vse prejšnje. Prijelo ga je tako, da je v nedeljo zopet šel v Heiligenkreuz na grob baronese Večere, zvečer pa se je v malem hotelu v Heiligenkreuzu ustrelil. Z njim je bil tudi neki njegov prijatelj, ki ga je žandarmerija aretirala, ker obstaja možnost, da je morda on ustrelil Laumanna. Vendar osumljenec to odločno taji in tudi pisma, ki so jih našli v Laumannovem stanovanju, govore za to, da se je eksaltirani mladenič ustrelil sam. Tik pred smrtjo je napisal listek, v katerem prosi, naj ga pokopljejo čim bližje kosti njegove oboževalke, že pred 36 leti umrle Večere.

Katastrofa ruskega parnika

Kronštatski potniški parnik »Burevestnik« je prevažal v nedeljo popoldne izletnike iz pristanišča k oceanskemu parniku »Cap Polonia«. Nato je odplul s 503 potniki proti Kronštatu. V tem se je začela v neposredni bližini sirena nemškega parnika »Hertha«. Ruski parnik se je hotel izogniti nemškemu, toda pri tem je kapitanov pomočnik tako neprevidno okrenil krmilo, da je zavozil parnik v pomol. V 15 minutah se je parnik potopil. Panika in pomanjkanje rešilnih čolnov je bilo za potnike usodno. Polovico potnikov in posadke je utonilo. Kako slabo je bil parnik opremljen, je razvidno iz tega, da je bil na njem samo en rešilni čoln in 170 rešilnih pasov. Nemški parnik je sicer poslal potnikom na pomoč svoj rešilni čoln, ki se je pa v splošni paniki prevrnil. Žrtve strašne katastrofe so večinoma ženske in deca. Katastrofa je zakrivil kapitanov pomočnik, ki je obrnil krmilo na desno, mesto na levo.

Število potnikov, ki so našli pred Kronštatom smrt, ki znaša nad 150. Točno pa še ni ugotovljeno, koliko potnikov in mornarjev je utonilo. Rešilni parnik je pripeljal v pristanišče 285 oseb. Nekateri potniki so se sami rešili. Potniki so bili večinoma kronštatski prebivalci, ki so se vračali s svojimi rodbinami z nedeljskega izleta. Požrtvovalnosti in hrabrosti mornarjev se imajo zahvaliti, da ni eksplodiral parni kotel, kar bi bilo imelo še strašnejše posledice.

Katastrofa je nastala blizu obale, kjer je morje globoko 30 čevljev. Pot-

niki so bili ta čas večinoma v spodnjih kabalah. Ko so začutili močan sunek, so planili na hodnik, kjer je nastala nepopisna panika. Med drugimi je utonila tudi kapitanova žena in deca. Kapitanova rodbina je spala v posebni kabini. Ključke je imel kapitan.

Kdor rad masline je kopune...

mora gledati, da mu od dohodkov čimveč ostane za gospodinjstvo
Pri nabavi oblačil si je mogoče kar največ prihraniti, če se jih nabavi pri t. r. dr. Drago Schwab, Lj. b. jana

Orzen bančni rop v Varšavi

V Varšavi je bil v ponedeljek izvršen nenavadno drzen bančni rop, popolnoma v stilu ameriških banditov. Popoldne so vdrl trije maskirani banditi v neko malo banko na Nikolajevski cesti. Banditi so naperili samokrese na blagajnika in zahtevali denar. Odnegli so 10.000 zlotov, nato pa so se pognali v beg. Drzni napad pa so opazili med tem številni pasanti, ki so postali pozorni na krič blagajnika in uradnikov, ki so prihiteli iz banke. Vsi trije roparji so se bliskoma pognali na v bližini stoječ avtomobil ter so šoferja s samokresom v roki prisilili, da je vozil po njihovi volji. Čim so opazili, da je šofer usmeril svoj avtomobil proti trgu pred gledališčem, kjer je bila policija na konjih, je eden banditov pognal šoferju kroglo v glavo, drugi pa je streljal na stražnika, ki je prihajal policiji nasproti. Policist se je zgrudil mrtev na tla. Roparji so nato zapustili voz ter peš nadaljevali beg. Medtem jih je dohitel eden zasledovalec ter oddal nanje tri strele. Smrtno ranjen se je zgrudil eden banditov na tla, drugega je prijel neki pasant, tretji pa je pobegnil. Tekom bitke je bilo na cesti tudi lažje ranjenih več oseb.

Prijeti bandit je slušatelj prava na varšavski univerzi in se piše Lucian Zaboklicki. Napad je insceniral nedavno iz policijske službe odpuščen uradnik Feliks Jarecki. Jarecki je medtem, ko so ostali trije vdrl v banko, stal pred banko v policijski uniformi na straži. Jareckega dosedaj še niso izsledili.

Švedski razbojnik

Sredi avgusta so bile v okolici mesta Hönöfoss na Švedskem številne tatvine in vlomi na dnevnem redu. Oblasti so izvedele, da se klatita po okolici dva nevarna vlomilca, ki se skrivata v bližnjih gorah. Okrog 20. avgusta je bilo vlomljeno v lovsko kočo policijskega uradnika Solumsmoena. Vlomilca sta bila tako predrzna, da sta napisala na vrata, da je policijski uradnik slep in gluhi, ker ne vidi, kaj se godi pred njegovim nosom. Drugo noč je bila okradena trgovina nekega trgovca v Vaargardu. Blagajna sta vlomilca razbila z dinamičnim nabojem, vendar se pa v lom ni posrečil, ker so ju domači pravočasno zaskočili in prepodili.

Policija se je končno naveličala neprestanih vlovov in poslala dva agenta v gozd, da izsledita zločinca. V soboto 21. avgusta sta se agenta sestala s podnačelnikom v Vaargardu in odšla po kratkem pogovoru v gozd. Kmalu je zaslišal postajenačelnik iz gozda dva strele, za katere se pa ni zmenil misleč, da sta streljala policijska agenta. Ker se pa agenta Solumsmoen in Aadal do ne-

delje nista vrnila, so njuni sorodniki prosili oblasti, naj jih začno iskati. V ponedeljek 23. avgusta je našla policija na poseki blizu mesta Vaa garda kup pepela in podrti taborišče, v bližnji gošči pa oba pogrešana agenta. Solumsmoen je bil že mrtev. Imel je globoko rano na vratu. Njegov tovariš je bil težko ranjen v sence in v stegno. Bil je še toliko pri zavesti, da je enega zločinca točno popisal. Aadala so prepeljali v bolnico, kjer je kmalu umrl, ne da bi mogel povedati, kaj se je v gozdu zgodilo.

Oblasti so poslale proti razbojnikom vojaštvo in 50 oboroženih dobrovoljcev, ki so obkolili gozd in preiskali vsak kotiček. Na glavo razbojnikov je bila napisana nagrada v znesku 3000 šved. kron (nad 50.000 Din). Po opisu, je dal pred smrtjo Aadal, so oblasti sklepale, da je eden razbojnikov identičen z znanim švedskim zločincem Emanuelom Svensonom. Kljub vsemu prizadevanju razbojnikov niso mogli najti. Po svojem zločinu sta izginila brez sledu.

Abrahamovi potomci v Afriki

Zanimive reči je videl v Afriki mr. John Boyes, ki je prepotoval 1500 angleških milj od Habeša do angleške kolonije Kenya. Boyes se je odločil za novo pot, po kateri ni hodila še nobena ekspedicija. S seboj je vzel dva belokozca in več habeških vodnikov. Kupil je 100 konj in mul, ki jih prodajajo v Habešu po 2 sterlinga, dočim stane konj ali mula v Kenji 35 sterlingov. Na zahtevo angleške vlade je vzel na pot tudi mnogo slonove kosti, ki jo je natovoril na 30 velbdlov. Potovanje po Afriki je trajalo 9 mesecev. Največja nevarnost je pretila ekspediciji med Dicaovo in Abbabo. Boyes je jahal spredaj in zagledal nenkrat množico oboroženih divjakov, ki so začeli kričati, naj se ekspedicija ustavi. Boyes ni razumel njihovega jezika

in ker ni vedel, kaj naj divjakom odgovori, je začel ponavljati njihove besede. Divjaki so že namerili nanj puške in bila je nevarnost, ga ga ustrele. V zadnjem hipu so prispeli za njim vodniki, ki so se začeli pogovarjati z divjaki. Med pogovorom je Boyes opetovano čul ime Abraham. Vodniki so mu pozneje povedali, da so divjake prepričali, da so vsi člani ekspedicije Abrahamovi potomci. To je pomagalo. Divjaki so se takoj umaknili.

Blizu jezera Marguerilla je naletela ekspedicija na 200 domačinov, ki so ji prihajali naproti. Nostli so skratne uniforme, okrašene s srebrom in briljanti. Domačini so pred ekspedicijo razlagali konje in se tujece spoštljivo priklonili. Potem so jih odvedli na visoko goro in prosili, naj počakajo, da pride guverner. Boyesa so odvedli v guvernerjevo palačo, kjer mu je prineslo 20 žensk celega pečenega vola in mnogo drugih jestvin. Kmalu so privedli za njim tudi ekspedicijo in začela se je gostija, ki je trajala pozno v noč. Sele zjutraj so tujece predstavili guvernerju. Po afriških običajih je moral Boyes obleči večerno obleko. Guverner je sedel s prekrizanimi nogami na prestolu. Okrog njega je stala častna straža v rdečih in belih uniformah. Vljudno se je opravičil, da je pustil tujece čakati. Nato je odredil, naj nalože tujece na mule in velbdlove vsa potrebno za nadaljno pot. Prijazno se je poslovil od njih in jim dovolil prehod preko svojega kraljestva.

Pisatelji na indeksu. Pariški listi poročajo, da je izdal opat Lujo Beethlem deveto izdajo svojega bulletina z naslovom »Romans a lire et romans a proserire«. Glasom tega seznama so na indeksu: D'Annunzio, Balzac, Casanova, Diderot, Dumas oče in sin, Flaubert, Fogazzaro, France, Hugo, La Martine, Rousseau, Michelet, Murger, Montreuil, G. Sandova, Stendhal, Voltaire, Eugene Sue, Zola in drugi.

Kruta in neizprosna smrt nama je ugrabila največjo in najčistejšo življensko srečo, najino oboževano mamico

ANO PROSENC vdovo FISCHER

ki je preminila dne 1. t. m. v sanatoriju dr. Hansa v Grazu.
Truplo ubožice bodeva začasno položila dne 3. t. m. ob 10. dopoldne v grobnico na centralnem pokopališču v Grazu, odkoder bode pozneje prepeljana v domovino.
Prosiva samo tihga sožalja.

GRAZ-LJUBLJANA, dne 1. septembra 1926.

Dr. Branislav in Vladimir Fisoher, sinova.

Dobro in po 2503
brezkonzurenčni ceni
nabavite si vsa moška oblačila, osobito za
šolooobvezne
edino le v detajlni trgovini konfekcijske tovarne
-FRAN DERENDA & Cie.
Gradišče, nasproti dramskega gledališča.

S prvem septembrom se je pričela sezija bara 'Emona'
Vsak večer plesi in druge atrakcije.
1. in 16. sprememba programa.
Nudim mrzle in gorke prikuske, originalna buteljska vina, specialne barske pižafe ter tuzemski in francoski šampanjec.
Po programu ples p. n. občinstva.
Cajanke s plesom
vsak torek, četrtek in nedeljo.
Vstop prost. Začetek ob 21. uri. Cene zmerna.
Priporoča se JAN FIALA.

M. Berdajs, trgovina s špecerijskim blagom in semeni, Maribor, sprejme pridnega

učenca
z dobrim šolskim spričevalom, ki razume tudi nekoliko nemško. Hran in stanovanje v hiši. 2467

Majhno posestvo
blizu Kranja radi selitve v inozemstvo takoj na prodaj. — Ponudbe pod »Posestvo/2518« na upravo »Slov. Naroda«.

Sprejme se plačilna natakariča
tudi začetnica, ki bi lahko položila kavcijo 3000 dinarjev v gotovini. — Anton Maver, Ljubljana, Ahacijeva cesta 5. 2522

Dama
želi prijateljstva z inteligentnim gospodom v starosti od 50 do 60 let. — Dopisi pod »Jesen/2526« na upravo »Slov. Naroda«.

7000 Din posojila
proti sigurni garanciji in primernim obrestim išče trgovec. Vrnitev tekom enega leta. — Ponudbe pod »Din 7000/2530« na upravo »Slov. Naroda«.

Skladiščnik
vojaščinu prost, izučen v špecerijski trgovini, išče službo; gre tudi na delo. — Ponudbe pod »Skladiščnik 2529« na upravo »Slov. Naroda«.

Natakariča
dobro izveščana — išče službo v večjem hotelu ali kavarni. — Ponudbe pod »Natakariča 2528« na upravo »Slov. Naroda«.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani iščejo za svojo komercialno centralo, eksportni oddelek v Vevčah pri Ljubljani

eksportnega korespondenta

s službenim nastopom dne 1. septembra t. l. Zahteva se: tuzemsko državljanstvo, popolna trgovska naobrazba in praksa, perfektno znanje angleščine, francoščine, slovenščine in nemščine. Reflektira se samo na vestno in marljivo moč. Samci imajo prednost. S službenimi prejemki je zvezano naravno stanovanje s prusto kurjavo in razsvetljavo. Izcrpne ponudbe s curriculum vitae in prepisi izprijčeval ter navedbo zahtevkov so nasloviti na **tajništvo Združenih papirnic, Ljubljana, Dunajska cesta 1.**
Mag. št. 22.085/riet. III. 2531

Razglas.

Navzlic razglasu z dne 5. avgusta 1926, št. 20.276/26, se opaža, da se lastniki psov ne ravnaajo po določilih tega razglašja. Vsi tedaj tega opozarja mestni magistrat vse lastnike psov ponovno na omenjeni razglas s pripombo, da bo proti prestopnikom posopal z vso strogostjo. Zlasti velja to za lastnike javnih lokalov in njih posetnike.
Ker je splošno in za časa pasjega kontumaca tem bolj prepovedano jemati pse s seboj v javne prostore, naroča mestni magistrat, da naj vsi lastniki javnih lokalov s primernimi napismi opozore občinstvo na to prepoved, goste, ki bi ji nasprotovali, pozovejo, da pse takoj odstranijo iz lokala in one, ki bi se pozivu ne odzvali, ovadijo, event. pa tudi pokličejo stražnika, da jih odstrani.

Mestni magistrat opozarja dalje vse lastnike psov, da se jim bodo brez prizanašanja odvzeli psi, ako bi bili zaloteni nezavarovani na cesti ali bi se našli v kakem javnem lokalu in se bodo uničili, obenem se bo pa proti lastnikom kazensko postopalo.

Vsak lastnik pa je odgovoren za svojega psa v vseh slučajih.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 30. avgusta 1926.

Zobni atelje
Herman Peters
Prešernova ulica 5
je zopet odprt

Najboljši mladinski list je
Zvonček

Izhaja vsak mesec v šolskem letu. — Prva številka izid meseca septembra. — Celoletno stane Din 30, četrtletni Din 7.50. Naročnino je treba plačati vnaprej in sicer na upravo »ZVONČKA«, Ljubljana, Francišanska ulica 61.

Objava.

Uprava Državnih Monopola razpisuje II. oferto, talnu licitacijo za nabavku raznih tazitir, gvozdenih, šla i dr. štegova za Državno markarnicu, potrebne za štamparske mašine.

Licitacija će se održati na dan 27 septembra ove godine u kancelariji Upravnika Državnih Monopola u 11 časova pre podne.

Svaki ponudjač dužan je Depozitno: Blagajni Uprave Državnih Monopola najdalje do 10 časova dana označnog za licitaciju položiti kauciju, koja iznosi za državljan S. H. S. 5% a za strance 10% od ponudjene cene. Uslove i bliža obaveštenja kao i mustre mogu se dobiti u Industrijskom Odeljenju svakog dana od 10 do 11 časova pre podne.

Iz kancelarije Industrijskog Odeljenja Uprave Državnih Monopola I. M. Br. 12778 od 27. VIII. 1926. godine